

Népmozgalmi adatok Közép-Dunántúl megyéiről, városairól, 2011

A kiadvány a Közép-Dunántúl megyéinek – minden városának részletező, falvainak összevont – legfrissebb népességadatait, azok korösszetételét és népmozgalmi adatait (születés, halálozás, vándorlás, házasságkötés és válás) mutatja be. A rövid szöveges elemzést részletes, 2001-től idősorba rendezett táblázatos melléklet egészíti ki, lehetővé téve a megyék mellett a városok jellemzőinek alaposabb megismerését.

2012. január elsején a Közép-Dunántúlon 1 millió 90 ezer fő élt, az ország lakosságának valamivel több, mint egytizede. A régió három megyéje közül Fejér a legnagyobb népességű (lakosainak száma 425,6 ezer fő), a második Veszprém (354,6 ezer fő), a harmadik Komárom-Esztergom (310,2 ezer fő). A régióban 41 város található, népességük együttesen megközelíti a 674 ezret. A városi lakosság aránya (62%) hét százalékponttal alacsonyabb, mint az országos átlag. Fejér megye városai lakosság 59%-a, Komárom-Esztergomban kétharmada lakik, Veszprém megye népességének pedig 62%-a város lakó.

1. tábla

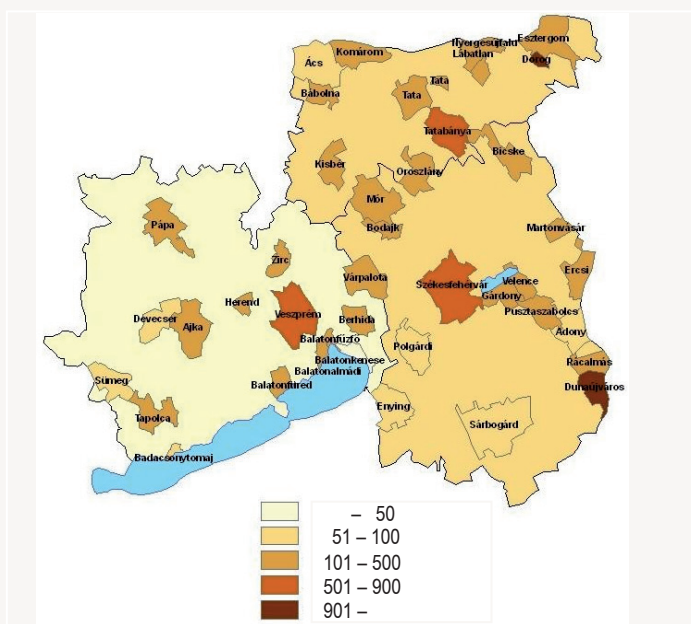
A Közép-Dunántúl megyéinek településszerkezete, 2012. január 1.

Megnevezés	Fejér	Komárom-Esztergom	Veszprém	Közép-Dunántúl együtt
	megye			
Települések száma	108	76	217	401
Ebből:				
város	15	11	15	41
község	93	65	202	360
Városi népesség aránya, %	58,6	65,8	62,1	61,8

Közép-Dunántúl - Közép-Magyarország után - az ország második legsűrűbben lakott vidéke. A megyeszékhelyek mellett Dorog és Dunaújváros a legkoncentráltabban lakott települések. A községek népsűrűsége Fejér (55 fő/km²) és Komárom-Esztergom (67 fő/km²) megyékben átlagosan negyede a városokénak, a jellemzően aprófalvas Veszprém megyében pedig mindössze a hetede (37 fő/km²).

Népsűrűség a Közép-Dunántúl városai és a községek átlagában, 2012. január 1. (fő/km²)

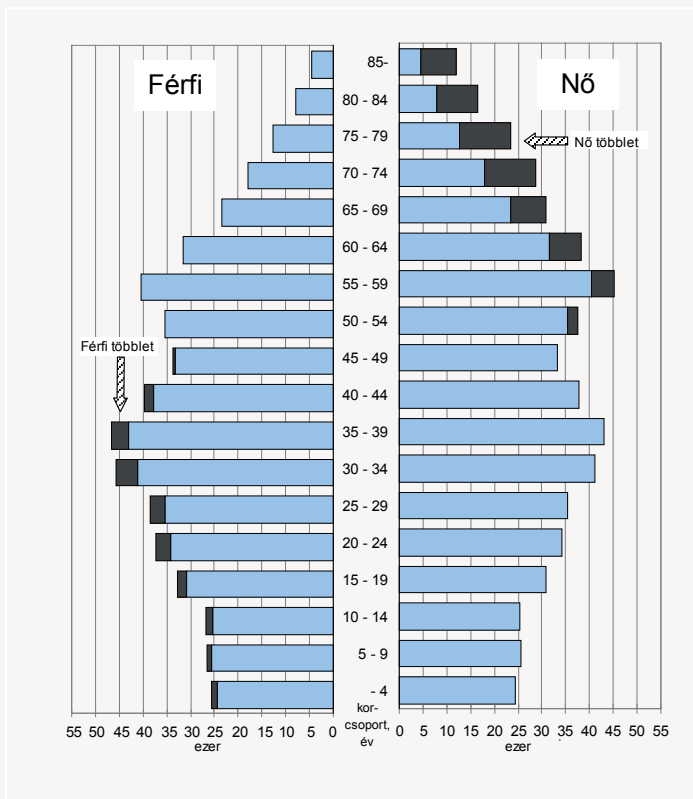
1. ábra

Magyarország alapvetően öregedő és fogyó népességű, ami a Közép-Dunántúlra is jellemző, bár a lakosság **korösszetételét** tekintve itt némileg alacsonyabb az idősebbek és magasabb az aktív korúak aránya. 2012 januárjában a közép-dunántúli lakosság 14%-a volt gyermekkorú, 69%-a 15 és 64 év közötti, és 16%-a 65 éves és idősebb. A népesség kedvezőtlen korösszetételét jól mutatják az eltartottsági ráták is. 2012 elején a régióban száz aktív korú lakosra 20 gyermekkorú és 23 hatvanöt éves és idősebb jutott. Fejér és Komárom-Esztergom megyék eltartottsági mutatói az átlaghoz közeliek, száz 15-64 évesre 21 gyermek és 23 idős jutott, Veszprém megyében azonban kisebb (20%) a gyermekkorúak aránya és magasabb (25%) az idősebbeké.

2. ábra

A lakónépesség nem és korcsoport szerinti megoszlása a Közép-Dunántúlon, 2012. január 1.

A gyermekek száma meghaladja az idősekét Fejér megye hat városában (Bicske, Bodajk, Ercsi, Mór, Pusztaszabolcs és Rácalmás), Veszprém megyében Berhidán és Herenden is. Veszprém megye városainak lakossága alapvetően idősnek mondható. Balatonfüzfőn, Badacsonytomajban, Balatonkenesén és Balatonalmádban kétszerannyi 65 éves és idősebb él, mint amennyi gyermek.

Az országoshoz hasonlóan alakultak a **népmozgalmi folyamatok** a Közép-Dunántúlon. 2011-ben 9146 gyermek született itt, az egy évvel korábbihoz képest 362-vel (3,8%-kal) kevesebb. Ezer lakosra 8,4 **élveszületés** jutott, ami alig tért el az országos átlagtól (8,8). A három megye között sem volt lényeges eltérés. A városok közül azonban kiemelkedik Martonvásár, Ercsi és Devecser, amelyek ezer lakosára több mint tíz születés jutott. Ezzel szemben a mutató értéke Balatonfüzfőn és Herenden nem érte el a hatot sem.

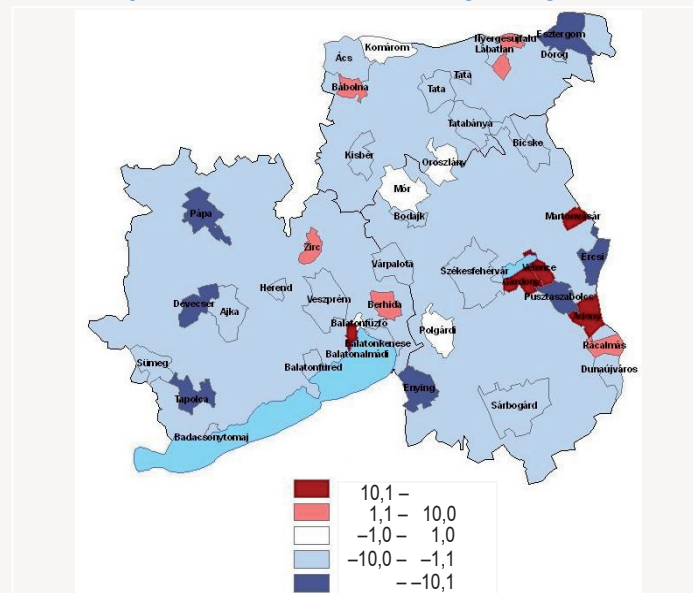
A **halálozások** száma (13 686 fő) szintén mérséklődött. Ezer közép-dunántúli lakosra 2011-ben 12,5 haláleset jutott, az országos (12,9) átlagtól némileg kevesebb. Az egyes városok közül Veszprém-ben és Mór-on a mutató értéke nem érte el a tízet, Kislér, Enying, Berhida, Devecser és Sümeg esetében azonban ezer lakosra több mint 16 halálozás jutott. (Berhida azért is említésre érdemes, mert a kedvezőtlen halálozási mutató egy kedvező korösszetétel mellett jelentkezik. Itt a legnagyobb a régió városai között a gyermekkorúak aránya, és az átlagtól alacsonyabb az időseké az aktív korú lakossághoz képest.)

A születések és a halálozások számából adódóan Közép-Dunántúlon lakossága 2011-ben 4540 fővel csökkent, ami évtizedek óta a legrosszabb érték. Ezer lakosra 4,2 fő fogyás jutott. Fejér megye községeiben 1,0, Komáromban 1,5, Veszprém községeiben 2,9 ezrelépponttal magasabb volt a **természetes fogyás**, mint a városokban. A városok közül különösen kedvezőtlen (-11,9 ezrelék) volt ez az érték Balatonfüzfőn. Két település (Martonvásár és Mór) azonban nem fogyást, hanem minimális természetes szaporodást könyvelhetett el.

Jelentősen módosítja a népesség számának tényleges alakulását a belföldi és a nemzetközi **vándorlás**. A hazai állampolgárok átköltözési többlete révén a Közép-Dunántúlon 176 fő népességyarapodás következett be, elsősorban Fejér megye nagyobb vonzása következtében. Ebben a megyében 2011-ben a beköltözések révén 742 fővel gyarapodott a lakosság, mind a községek, mind a városok ezer lakosára 1,7-1,8 ezrelék betelepülési többlettel. Ez azonban nem mondható el a másik két megyéről. Komárom-Esztergomban már 166 fős (0,5 ezrelékes) volt a vándorlási veszteség. Városai ezer lakosára 1,2 fő elvándorlás, a községekben 1,8 fő betelepülési többlet jutott. Veszprém megye lakossága 400 fővel fogyott az elköltözések révén, a városoknál az ezer lakosra jutó vándorlási veszteség megközelítette a 3 ezreléket, bár a községek 1,8 ezrelékes beköltözési többlete némileg mérsékelte a fogyást. A régió egyes városai között szintén lényeges eltérések figyelhetők meg. Gárdony és Velence ezer lakosára 2011-ben több mint húsz beköltöző jutott, illetve Adonyban, Rácalmásban, Balatonalmádban is megközelítette ez az érték a húszat. Devecser ezer lakosára ezzel szemben egy év alatt 44 elköltöző jutott (a jelentős elvándorlásban szerepet játszik a 2010-ben bekövetkezett vörösiszap-katasztrófa). A **nemzetközi vándorlás** 861 fővel gyarapította Közép-Dunántúli lakosságát, ebből 416 a városok valamelyikét. Fejér megyébe 475, Komárom-Esztergomba 341, Veszprém megyébe 45 külföldi telepedett le. A régió ezer lakosára számítva 0,8 fő volt a külföldről ideköltözők száma. A lakosságszámhoz viszonyítva a városok közül Mór bizonyult a külföldiek számára a legvonzóbbnak (ezer lakosára 5,1 fő betelepülővel). Az összes népmozgalmi folyamat eredményeként Közép-Dunántúlon lakossága 2011-ben 3758 fővel, ezer lakosra számítva 3,4 fővel csökkent: Fejér megyéé a legkisebb mértékben (539 fővel), Komárom-Esztergomé több mint 1200-zal, Veszprémé pedig több mint kétezerrel fogyott.

3. ábra

Ezer lakosra jutó tényleges szaporodás vagy fogyás a Közép-Dunántúli városokban és a községek átlagában, 2011

Az egyes városok között 2011-ben igen jelentős különbségek figyelhetők meg. Velence ezer lakosára 22,3 fő népességyarapodás jutott, illetve kedvezően alakult még Adony, Gárdony, Martonvásár és Balatonalmádi lakosságszám-változása is. Igen kedvezőtlen volt azonban Devecseré, ahol ezer lakosra számítva 51 fővel csökkent a népesség.

A Közép-Dunántúlon 2011-ben 4009 **házasságkötés** történt, 2010-hez képest 104-gyel (2,7%-kal) több. A növekedés mértéke meghaladta az országost (0,8%). A régió ezer lakosára 3,7 házasságkötés jutott. A városi lakosság körében nagyobb a házassodási hajlandóság, az ezer lakosra jutó

számuk 0,9 ezrelékponttal magasabb, mint a községekben. Az egyes városok közül kiemelkedik Oroszlány és Balatonfűzfő, amelyek ezer lakosára számítva több mint öt házasságkötést regisztráltak. Berhidán azonban ugyanezen mutató értéke nem érte el a kettőt sem.

2. tábla

A házasságkötések és válások arányszámai, 2011

Megnevezés	Fejér	Komárom-Esztergom	Veszprém	Közép-Dunántúl együtt
	megye			
Városok				
Házasságkötés ^{a)}	4,0	4,3	3,8	4,0
Válás ^{a)}	2,5	2,9	2,7	2,7
Ezer házasságkötésre jutó válás	619,2	667,4	695,9	658,6
Községek				
Házasságkötés ^{a)}	3,0	3,3	3,0	3,1
Válás ^{a)}	2,1	2,1	2,0	2,1
Ezer házasságkötésre jutó válás	680,5	639,4	663,4	663,8

a) Ezer lakosra.

A házasságkötések mellett sajnos a **válások** száma is nőtt. 2011-ben a három megyében összesen 2647 válás történt, az egy évvel korábbihoz képest 145-tel (5,8%-kal) több. Ezer közép-dunántúli lakóra 2,4 válás jutott. A megyék között nincs lényeges eltérés, de a különböző településtípusok és a városok között igen. Alapvetően a városokra jellemző a válások nagyobb gyakorisága, a községekben mindhárom megyében alacsonyabb. Az egyes városok közül Martonvásár és Polgárdi ezer lakosára mindössze 1,1-1,2 válás jutott, míg Várpalotán 3,5.

2011-ben a régióban ezer házasságkötésre 660 válás jutott, az országos (652) átlagnál némileg több. A városokban kissé kedvezőbb ez az arány, mint a községekben. Igazán lényeges eltérések azonban a városok között mutatkoznak. Balatonfűzfőn és Martonvásáron ezer házasságkötésre mindössze 240-250 válás jutott, Berhidán azonban a válások száma meghaladta a házasságkötéseket, és értéke 1300 körül alakult.

A közép-dunántúli térség demográfiai jellemzői tehát az országoshoz hasonló jegyeket mutatnak. A három megye közül Fejérben kedvezőbbek a népmozgalmi folyamatok, míg Veszprémben a legkedvezőtlenebbek. Különösen aggasztó néhány Balaton-parti város korösszetétele. Az idősek magas száma a gyermekkorúak rendkívül alacsony számával összekapcsolódva a népesség igen gyors fogyását vetíti előre.

További információk, adatok (linkek)

[Táblázatok](#)
[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

gyorgyne.bertha@ksh.hu
Telefon: (06-88) 620-205

tajekoztatas.veszprem@ksh.hu
Telefon: (06-88) 620-230

www.ksh.hu